

POUK NA DALJAVO – SLOVENŠČINA 8 (30. 3.–3. 3. 2020)

Dragi učenci!

V preteklem tednu ste utrjevali podredno zloženo poved, torej odvisnike. Ostane vam še zadnja vrsta odvisnika, ki se imenuje prilastkov odvisnik.

1. **Preberi zapisano razlago o tej vrsti odvisnika in si jo prepiši v zvezek. To poslikaj in mi pošlji.**

Prilastkov odvisnik je edini odvisnik, ki ne dopolnjuje povedka iz glavnega stavka – temveč dopolnjuje samostalniško besedo v katerem koli stavčnem členu iz glavnega stavka, in sicer jo natančneje določa s podatkom o *njeni vrsti, lastnosti ali količini*.

PRIMERA:

Zahvaljujem se ti za torbico, ki si mi jo naredila iz usnja.

Podarili so mi smuči, kakršne sem si že dolgo želel.

Po njem vprašujemo z vprašalnico kateri/kakšen/koliko + ustrezna samostalniška beseda iz glavnega stavka.

TOREJ:

Za katero torbico?

Kakšne smuči?

Prilastkov odvisnik se začinja z oziralnim zaimkom *ki, kateri, kakršen, čigar, kolikor ...*

Lahko stoji za glavnim stavkom ali sredi njega.

Zahvaljujem se ti za torbico, ki si mi jo naredila iz usnja.

GLAVNI STAVEK

PRILASTKOV ODVISNIK

Za torbico, ki si mi jo naredila iz usnja, se ti lepo zahvaljujem.

gl. st.

pril. odv.

gl. st.

2. **Preberi razlago o prilastkovem odvisniku tudi v DZ na str. 93 (kvadrateg).**

Nato v DZ na str. 93 reši naloge od 7. do 11. naloge.

3. **Zdaj pa še k utrjevanju odvisnikov. Odpri DZ na str. 108. Pri naslovu Vaja dela mojstra reši celotno 4. nalogo. Piši čitljivo. To poslikaj in mi rešitve pošlji.**
4. **V tem tednu si oglej tudi eno poljudnoznanstveno oddajo po lastni izbiri. V desetih povedih zapiši, kaj si v tej oddaji izvedel novega. Odgovore pošlji do 7. 4. 2020.**

5. Reši še naloge za pretekla dva tedna, če jih še nisi.

POMEMBNO: Če česa ne razumeš, mi takoj pošlji vprašanje, da te usmerim in ti pomagam.

Učiteljica Karmen Rauter

REŠITVE

KOGA NAJ VIKAM IN KOGA TIKAM?

DOPUSTNI ODVISNIK

1. naloga:

a-naloga:

učiteljico kemije / Blaža / Blaževo mamo / Blaževega brata / knjižničarko

b-naloga:

Po smislu, npr.:

Ne zgodi se prav pogosto./Redko se zgodi, da me kdo vika, a takrat se mi to zdi smešno./takrat se počutim že malo odraslega.

2. naloga:/

3. naloga:

- 3** tikanje (Zakaj nisi prišel na popoldanske vaje?)
- 2** vikanje (Kje ste se na poti domov ustavili?)
- 1** onikanje (Kdaj se bodo oče vrnili s potovanja?)

4. naloga:

- A** Od tega, kako se z osebo dogovorimo.   B Od tega, katerega spola je oseba.
- C** Od tega, koliko je oseba stara.   Č Od tega, ali je oseba iz Slovenije ali od drugod.
- D** Od tega, v kakšnem odnosu smo z osebo.

5. naloga:

V Sloveniji: **uporabljamo tako vikanje kot tikanje**

Na Švedskem: **v 60-tih letih prejšnjega stoletja so prenehali z vikanjem in začeli uporabljati tikanje/uporabljajo tikanje**

V Angliji: **poznajo samo tikanje**

V Mehiki: **na začetku je vikanje obvezno(, saj se s tem izkazuje sogovorniku spoštovanje)**

6. naloga:

a-naloga:

Na primer:

Po navadi vikam **nepravilno/napačno**, saj za zaimkom *vi* uporabljam glagol v **ednini**. **ALI**

Po navadi vikam **pravilno**, saj za zaimkom *vi* uporabljam glagol v **množini**.

b-naloga:

Enostavčno./**Dvostavčno**.

- *Po smislu, npr.:*

Utemeljitev:

Poved je dvostavčna, saj ima dva stavka/saj je sestavljena iz glavnega in odvisnega stavka/ saj ima 2 osebni glagolski obliki (je, ste).

- Čeprav

Po tem stavku se vprašam
čemu + povedek glavnega stavka.
zakaj + povedek glavnega stavka.

Iz tega stavka izvem
kraj, kjer se je dejanje zgodilo.
vzrok dejanja.

kljub čemu + povedek glavnega stavka. **kljub kateremu pričakovanju se nekaj dogaja.**
pod katerim pogojem + povedek glavnega stavka.

namen dejanja.
čas, ko se je dejanje zgodilo.

- Uporabil/-a bi lahko še veznike *ker*/**čtetudi**/kljub/**čeravno**/**kljub temu da**/če.

7. naloga: /

8. naloga:

- Čeprav so bili nekateri v dvomih, se je ta sprememba dobro obnesla.
- Spoštovanje, vljudnost in upoštevanje drug drugega so se ohranili, četudi so se tikali med seboj ljudje različnih spolov in starostnih skupin.
- Danes je vikanje na Švedskem redkost, kljub temu da ga štejejo za pravo modno muho.

9. naloga:

- 4** Čeprav sem se želel iskreno opravičiti, **mi besede niso šle iz ust.**
- 1** Četudi je Matej vstopil glasno, **se učiteljici ni opravičil.**
- 5** Kljub temu da je Petra manjkala v šoli cel teden, **ni prinesla opravičila staršev.**
- 2** Čeprav sem se v šoli učila pisanja opravičila, **ga pri preizkusu nisem napisala pravilno.**
- 3** Kljub temu da se je Maji zaradi nerodnosti opravičil, **je bila še vedno jezna nanj.**

10. naloga:

Po smislu, npr.:

Mojca se je opravičila sosedi, **čeprav je ta ni hotela niti poslušati.**

V uradnem opravičilu se je Tea podpisala z imenom, **kljub temu da bi morala napisati še svoj priimek.**

V opravičilu sem napisal besedico *Vi* z veliko začetnico, **četudi bi jo lahko napisal z malo začetnico.**

Mojca se je prijateljici opravičila s SMS-sporočilom, **čeprav bi se ji ob srečanju lahko opravičila kar ustno.**

Uradno opravičilo je Rok napisal lastnoročno, **kljub temu da bi ga moral napisati na računalnik.**

11. naloga:

Na primer:

Čeprav se prijatelji sprejo, se z iskrenim opravičilom hitro zopet pobotajo./Prijatelji se z iskrenim opravičilom hitro zopet pobotajo, čeprav se sprejo.

Pogumni ljudje se znajo opravičiti, kljub temu da so naredili/storili napako./Kljub temu da so naredili/storili napako, se znajo pogumni ljudje opravičiti.

Čeprav je bila Špela večkrat opozorjena, še vedno ni prinesla opravičila./Špela še vedno ni prinesla opravičila, čeprav je bila večkrat opozorjena.

Mitja se je odšel opravičit svoji mami, čeravno je bila že pozna ura./Čeravno je bila že pozna ura, se je Mitja odšel opravičit svoji mami.

12. naloga:

a-naloga:

2 Četudi sta se srečala prvič, je pogovor hitro stekel.

3 Kljub temu da je Blaž podelitev nestrpno pričakoval, pa se je na koncu ni mogel udeležiti.

1 Čeprav so bili Novomeščani utrujeni, so se novih gostov razveselili.

b-naloga:

Poved	Veznik	Vprašalnica + pov. gl. stavka
1. poved	Četudi	Kljub čemu je stekel?
2. poved	Kljub temu da	Kljub čemu se ni mogel udeležiti?
3. poved	Čeprav	Kljub čemu so se razveselili?

Vezniki izražajo načinovno/vzročno/**dopustno**/krajevno razmerje, saj se po stavkih vprašamo z vprašalnico **KAKO/ZAKAJ/KLJUB ČEMU/KJE** in s povedkom glavnega stavka.

13. naloga:

a-naloga:

Za vse starše je pomembno, da je njihov otrok s svojim vedenjem sprejemljiv za okolico.

Otroci včasih sporočila staršev razumejo narobe, čeprav jih učijo lepega vedenja.

Prepir z Matevžem se je začel, ker Nik ni dobil žoge.

Ko je Nik sosedovega dečka udaril, **mu je takoj rekel oprostí.**

Ne da bi mama kaj rekla, **je Nika odpeljala z dvorišča.**

Če bi jo Nik razumel, **ne bi besede oprostí uporabil za nasilno urejanje konfliktov.**

Mama mu je doma pojasnila, kdaj naj iskreno uporabi besedo oprostí.

Nik je naslednji dan odšel k Matevžu, da bi se mu opravičil.

Kjer koli se je Nik igral, **se je spomnil maminih besed o opravičevanju.**

b-naloga:

POVED	VPRAŠALNICA + POVEDEK GLAVNEGA ST.	VRSTA ODVISNIKA
1. poved	Kaj je pomembno?	osebkov odvisnik
2. poved	Kljub čemu razumejo?	dopustni odvisnik
3. poved	Zakaj se je začel?	vzročni odvisnik
4. poved	Kdaj je rekel?	časovni odvisnik

5. poved	Kako je odpeljala?	načinovni odvisnik
6. poved	Pod katerim pogojem ne bi uporabil?	pogojni odvisnik
7. poved	Kaj je pojasnila?	predmetni odvisnik
8. poved	Čemu/S katerim namenom je odšel?	namerni odvisnik
9. poved	Kje se je spomnil?	krajevni odvisnik

USTVARJALNI IZZIV

Po smislu.

VAJA DELA MOJSTRA

1. naloga:

- A Zaradi neprilagojene hitrosti je voznik zapeljal v jarek.
- B Jure se je še nekaj časa spraševal, zakaj so mu poslali vabilo tako pozno.
- C Ker Pia ni bila dovolj visoka, so jo na avdiciji zavrnil.**
- Č Vozniki morajo upoštevati prometna pravila, da ne povzročajo nesreč.
- D Od nenehnih skrbi se mu je zdravje močno poslabšalo.
- E Vaščani so bili presrečni, ker so si lahko na trgu ogledali prenos tekme.**
- F Mojca je varčevala vse leto, da bo lahko obiskala svojega sina.
- G Ker je Alenka ves dan okopavala vrt, je zvečer v križu čutila bolečine.**

2. naloga:

Ker smo imeli tehnične težave, bomo morali razstavni prostor zapreti eno uro prej./Razstavni prostor bomo morali zapreti eno uro prej, ker smo imeli tehnične težave.

Ker so bile včerajšnje izjave v intervjuju neresnične, so bili nekateri prisotni prizadeti./Nekateri prisotni so bili prizadeti, ker so bile včerajšnje izjave v intervjuju neresnične./

Ker je bila Mojca hudo prehlajena, je včeraj ni bilo na pevske vaje./Mojce včeraj ni bil na pevske vaje, ker je bila hudo prehlajena.

Ker sem imela napačne informacije o času predavanja, se ga nisem udeležila./Predavanja se nisem udeležila, ker sem imela napačne informacije o času predavanja.

Ker je bil Miha nepazljiv, je pred šolo spotaknil mlajšega učenca./Miha je pred šolo spotaknil mlajšega učenca, ker je bil nepazljiv.

Ker je bilo ljudi strah poplav, so se iz vasi umaknili v mesto./Ljudje so se iz vasi umaknili v mesto, ker jih je bilo strah poplav.

3. naloga:

Na primer:

Kljub prijaznemu sprejemu se nisem mogel sprostiti.
Kljub oddani zanimivi zgodbi urednik z njo ni bil zadovoljen.
Kljub zbranosti je Pia s težavo gledala v belo steno.
Kljub maminemu trudu Jeri in Žanu kosilo ni teknilo.
Kljub močno tresočemu glasu so ljudje filozofa z zanimanjem poslušali.

4. naloga:

Po smislu, npr.:

Ker se je vrnila domov precej pozno, **je zjutraj preslišala budilko.**
Vremenoslovci so za cel dan napovedali deževno vreme, kljub temu da se je nebo že zjutraj zjasnilo.
Že ves teden so trenirali po več ur, da bi zmagali proti slabši ekipi.
Kdor je pokvaril ključavnico na vratih, **bo moral kriti stroške za nakup nove ključavnice.**
Ko so se za Matevžem zaprla vrata, **so se ljudje začeli glasno pogovarjati o razstavi.**
Kjer so na podstrešju sušili perilo, **imajo sedaj otroci sobo za igranje.**
Katja je vprašala svojega trenerja, ali mora med tekom piti izotonični napitek.
Čeprav je bila sošolka cepljena, **je vseeno dobila norice.**
Polono je bilo pred gosti sram, ker je po nerodnosti polila kavo.

5. naloga:

Kar si prejšnji teden napravil v šoli, je že pozabljeno.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Kaj je pozabljeno? Vrsta odvisnika: ~~predmetni~~ odvisnik
osebkov odvisnik

Kdor postane lastnik pametnega telefona, se mora dobro poučiti o njegovih funkcijah.

~~Vprašalnica in pov. gl. st.: Kaj se mora dobro poučiti?~~ Vrsta odvisnika: osebkov odvisnik
Kdo se mora poučiti?

Teja in Luka sta prišla na prireditev, da bi si ogledala nastop svojega prijatelja.

~~Vprašalnica in pov. gl. st.: Zakaj sta prišla?~~ Vrsta odvisnika: ~~vzročni~~ odvisnik
Čemu sta prišla? **namerni odvisnik**

Ker je močno deževalo, so odpovedali izlet v Mozirski gaj.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Zakaj so odpovedali? Vrsta odvisnika: vzročni odvisnik

Zdravnik je pregledal Špelo, da bi ugotovil vzrok njenega slabega počutja.

~~Vprašalnica in pov. gl. st.: Zakaj je pregledal Špelo?~~ Vrsta odvisnika: namerni odvisnik
Čemu je pregledal?

Kaja ni znala pojasniti, zakaj je zamudila na trening.

~~Vprašalnica in pov. gl. st.: Kaj ni znala pojasniti?~~ Vrsta odvisnika: predmetni odvisnik
Česa ni znala pojasniti?

Bežala sta, kot da bi jima gorelo pod nogami.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Kako sta bežala? Vrsta odvisnika: ~~namerni~~ odvisnik
načinovni odvisnik

Ker je sosedov deček močno kričal, je postal v obraz ves rdeč.

~~Vprašalnica in pov. gl. st.: Čemu je postal?~~ Vrsta odvisnika: ~~namerni~~ odvisnik

Zakaj je postal?

vzročni odvisnik

Čeprav smo se dogovorili za točen odhod, Miha tega ni upošteval.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Čemu ni tega upošteval? Vrsta odvisnika: dopustni odvisnik

Kljub čemu ni upošteval?

Ker je Svit uspešno zaključil izpite, se je odselil v Ameriko.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Zakaj se je odselil? Vrsta odvisnika: vzročni odvisnik

Če boš samo čakal na priložnost, je sigurno ne boš dobil.

Vprašalnica in pov. gl. st.: Pod katerim pogojem je ne boš dobil? Vrsta odvisnika: pogojni odvisnik

Pod katerim pogojem ne boš dobil?